

XXI Suomalais-venäläinen kulttuurifoorumi

Valtiosihteeri Tuomo Puumalan tervehdys avajaisistunnossa to 1.10. klo 10.00 (kesto n. 10 min.)

Arvoisa valtiosihteeri-varakulttuuriministeri Alla Manilova,
Arvoisa Rjazanin alueen kuvernööri Nikolai Ljubimov,
Arvoisa Rjazanin alueen kulttuuriministeri Vitali Popov,
Hyvät kulttuurifoorumiin osallistujat niin Suomessa kuin Venäjällä,

Minulla on tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikon puolesta ilo ja kunnia toivottaa tiedät kaikki tervetulleiksi 21. Suomalais-venäläiseen kulttuurifoorumiin. Kuten tasavallan presidentti tervehdyksessään totesi, meidän oli määrä kokoontua ja tavata toisemme tänään Lahden Sibeliustalossa. Jo keväällä kävi ilmeiseksi, että koronapandemian vuoksi se ei tulisi onnistumaan samaan tapaan kuten aikaisempina vuosina. Epätietoisuudenkin keskellä halusimme varmistaa, että foorumien katkeamaton kaksikymmenvuotinen ketju voisi jatkua myös tänä poikkeuksellisena vuonna, ja päätimme yhdessä Venäjän kulttuuriministeriön kanssa järjestää tämänvuotinen foorumi virtuaalisena.

Uskon, että päätöksemme tulee kantamaan hedelmää, koska Covid-19 pandemian kaltaiset yhteiskuntaa voimakkaasti ravistelevat muutokset ovat samaan aikaan myös ainutkertaisia mahdollisuuksia uudistua. Näin on asianlaita varmasti myös käsillä olevan kulttuurifoorumin kohdalla. Normaalioloissa foorumi on koonnut yhteen kolmesta neljänsataan osallistujaa. Useampipäiväisen tapahtuman aikana on käyty yli sata hankekohtaista neuvottelua ja järjestetty useita seminaareja ja paneeleja.

Tänä vuonna kaikki on tosiaan toisin ja järjestäjät molemmissa maissa ovat ottaneet virtuaalisen foorumin järjestämisen haasteen upealla tavalla vastaan. Tämän yhden päivän aikana meitä foorumilaisia on koolla virtuaalisesti yli kolmesataa henkeä. Uusi hieno kokeilu on ollut se, että kaikki

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Undervisnings- och kulturministeriet

hankkeita koskevat yhteistyöneuvottelut on käyty jo ennakkoon syyskuun aikana. Zoom-neuvotteluja on käyty yhteensä yli 180 kappaletta 58:stä eri hankkeesta. Osa hankkeista on herättänyt useamman eri toimijan kiinnostuksen ja virtuaalista ympäristöä on voitu hyödyntää tässä kohtaa joustavasti mahdollistaen useampien neuvottelujen järjestämisen. Kokoamme aktiivisesti palautetta käydyistä neuvotteluista. Jo tässä vaiheessa voimme kertoa, että hankeneuvotteluja on käyty maantieteellisesti eri puolilta Suomea. Kahden kärkeä niissä pitää Pohjois-Pohjanmaalta ja Pohjois-Karjalasta tulevat organisaatiot. Suosituimpia aloja ovat olleet musiikki ja äänitaide, tanssi, museo, historia, sotahistoria sekä teatteri.

Foorumit ovat kautta vuosien tarjonneet luontevan alustan ajankohtaisille sisällöille ja uusille avauksille. Viime vuonna järjestettiin kulttuurifoorumin ennakkotapahtumana museoalan ammattilaisten vuoropuhelua edistävä seminaari. Se kokosi historiastaan ja museoistaan tunnettuun Tulan kaupunkiin molempien maiden merkittävimpien museoiden korkeinta johtoa. Jatkuva ajassa kiinni oleva dialogi synnyttää uusia aloitteita ja mahdollistaa toinen toisiltamme oppimisen myös pandemian kaltaisten uusien haasteiden edessä. Samaan aikaan voimme olla myös ylpeitä pitkäjänteisestä asiantuntijoiden välisestä yhteistyöstä, jonka yksi hieno huipennus saatiin kokea kaksi viikkoa sitten täällä Helsingissä. Silloin pidettiin kansainvälisesti merkittävän ”Tiepolo – Venetsia Pohjolassa” -näyttelyn avajaiset Suomen kansallisgallerian Sinebrychoffin taidemuseossa. Maidemme museoalan ammattilaiset olivat tehneet lujasti töitä yli neljän vuoden ajan kootakseen ainutlaatuisen näyttelykokonaisuuden venetsialaisen 1700-luvun mestarin Giovanni Battista Tiepolon ja poikansa Domenicon töistä. Haluan käyttää tätä tilaisuutta hyväkseni kiittäkseni Venäjän kulttuuriministeriötä hyvästä yhteistyöstä, jonka ansiosta näyttely päästiin avaamaan aikataulussa ja nyt suuri yleisö pääsee ihaillemaan Eremitaasista ja Pushkinin taidemuseosta lainattua 40:ää mittaamattoman arvokasta taideteosta.

Tänä vuonna meillä on aivan uutena foorumiteemana musiikki – sen monissa eri ilmenemismuodoissaan. Seminaarissa kuulemme taiteen varhaiskasvatuksesta ja perusopetuksesta Suomessa ja Venäjällä. Molemmissa maissa on tällä saralla pitkät perinteet ja paljon osaamista, josta on tärkeää kuulla ja oppia vastavuoroisesti molempien maiden hyvistä käytänteistä. Päivän aikana saamme tuntumaa myös siitä, mitä kaikkea musiikin alalla voimme saavuttaa kansainvälisen yhteistyön avulla.

Pidän erityisen arvokkaana, että musiikki ja alan edustajat ovat olleet tämän foorumin ohjelmavalmistelujen keskiössä. Tähän on montakin syytä, mutta erityisesti pidän sitä tärkeänä sen

vuoksi, että musiikinalan laaja ammattilaiskenttä oli ensimmäisten joukossa kohtaamassa koronapandemian välittömät ja rajut vaikutukset heti kriisin alkumetreistä - viime maaliskuun puolestavälistä - lähtien. Välittömän kriisituen keskellä ala on jo lähtenyt hakemaan uusia ratkaisuja, joiden avulla sen toimintaedellytyksiä voidaan uudistaa ja vahvistaa. Yhtenä tärkeänä niiden joukossa on digitaalisten ratkaisujen lisäksi jatkuva kansainvälistyminen ja musiikkivienti, josta tänään kuulemme varmasti mielenkiintoisia uusia avauksia ja ideoita tulevaa ajatellen. Päivän päätteeksi saamme paneutua luovien alojen kehittämisen- ja koulutustyöhön sekä kuulemme käytännön esimerkkejä yhteistyöhankkeista ja mitä kaikkea yhteiskehittämisellä voidaan saavuttaa.

Palatakseni puheenvuoroni lopuksi vielä kulttuurifoorumin virtuaalisuuteen, on tärkeää todeta, että se tukee vahvasti ponnistelujamme kestävästä kehityksestä ja ilmastonmuutoksen vastaisen työn eteen tekemäämme kulttuuripoliittista työtä niin Suomessa kuin kansainvälisesti alueellisessa yhteistyössä. Esimerkiksi Pohjoisen ulottuvuuden kulttuurikumppanuudessa on paneuduttu ennakkoluulottomasti kulttuurin ja luovien alojen osaamisen hyödyntämistä poikkisektoriaalisesti ilmastonmuutoksen aikakaudella. Siinä taiteen ja kulttuurin alan ammattilaiset etsivät uusia toimintamalleja yhdessä ympäristö- ja talousosaajien kanssa pohjoisen ulottuvuuden alueella. Puolentoista vuoden aikana saadut kokemukset luovat pohjaa ja tärkeää osaamista myös jatkotyön kannalta.

Olemme monella tapaa uuden edessä. Ja yhä useammin kuulemme, että entiseen ei ole enää paluuta. Haluan kiittää kaikkia järjestäjiä Suomessa ja Venäjällä rohkeasta ja ennakkoluulottomasta otteesta tämän foorumin järjestämiseksi. Teette arvokasta ja uranuurtavaa työtä – vilpitön kiitos siitä teille kaikille! Olen vakuuttunut, että tästä kokemuksesta saamme ammentaa myös tulevana vuosina. Ikuisena optimistina haluan myös lausua ilmoille toiveen, että kahden vuoden päästä, kun Suomen toimii jälleen foorumin isäntämaana, pääsisimme kokoontumaan Lahden kaupungissa ja sen hienosti uudistetussa Sibeliustalossa. Osaamme silloin varmasti entistä enemmän arvostaa suoraa ihmisten välistä kohtaamista ja sen mahdollistamaa vuorovaikusta.

Näillä sanoilla toivotan teille kaikille innostavaa foorumipäivää! Kiinnostavan ja todella monipuolisen ohjelman päätteeksi saamme vielä nauttia Lahden upean kaupunginorkesterin ja Pietarin Kapellan sinfoniaorkesterin sävelistä!